

Laitesukellukseen liittyvää matkailutoimintaa ei osata arvostaa riittävästi

Green Bubbles -projekti käynnistettiin, koska haluttiin selvittää niitä ongelmia, jotka estävät sukellusmatkailua toimimasta toivottavalla tavalla. Projektin aikana nousi esiin tiettyjä seikkoja, jotka tuottavat vaikeuksia matkailutoiminnassa. Näitä ovat heikot yhteydet sukeltajien ja paikallisten toimijoiden välillä, hallintokysymykset sekä viranomaisten ja tiedeyhteisön tuen puute. Projektin avulla haluttiin siis valaista näitä ongelmia, jotka estävät laitesukellukseen liittyvää matkailua toimimista riittävän hyvin.

Laitesukellukseen liittyvä matkailu edistää luonnonsuojelua ja tukee paikallisia yhteisöjä. Se myös tuottaa miljardeja maailmanlaajuisesti ja vaikuttaa erittäin myönteisesti taloudelliseen toimintaan. Vielä ei kuitenkaan tunnisteta tarpeeksi hyvin niitä kestävän kehityksen mahdollisuuksia, joita sukellusmatkailuun sisältyy.

Tästä syystä laitesukellukseen liittyvä matkailu toimii vain harvoin niin kuin sen tulisi toimia. Kaikki alalla toimivat sekä myös alan eri sidosryhmät joutuvat tämän seurauksena kärsimään.

EU:n rahoittama [Green Bubbles](#) -projekti sai alkunsa juuri tarpeesta paneutua paremmin kyseiseen ongelmaan. Projektin avulla haluttiin löytää ja tuoda esiin niitä tekijöitä, joiden avulla voidaan vaikuttaa siihen, että laitesukellus ja kaikki siihen liittyvä toiminta on terveellisellä pohjalla. Projektin tavoitteena oli hahmottaa ongelmat sekä esittää ratkaisuja laitesukelluksen parissa toimivan matkailun kasvun piristämiseksi. On tärkeää ymmärtää, miten kyseinen matkailuala toimii vuorovaikutuksessa sosiaalisten, taloudellisten ja ympäristöön liittyvien tekijöiden kanssa mertensuojelualueiden (MPAs) yhteydessä. Vuorovaikutus eri osapuolten välillä on näillä alueilla hyvin monimutkaista.

Yllä mainittu projekti luotiin, koska haluttiin perehtyä paremmin kahteen tapaustutkimukseen, joissa tutkittavana on ollut kaksi täysin erilaisesta todellisuudesta peräisin olevaa tutkimuskohdetta. Toinen näistä kohteista on Portofinon mertensuojelualue Italiassa ja toinen Ponta do Ouron mertensuojelualue Mosambikissa, joka on kehitysmaa.

Molemmista maista kutsuttiin paikalliset sukellusyrittäjät kertomaan näkemyksistään alan matkailutoimintaan liittyen. Tämä tapahtui haastatteluissa ja kohderyhmissä. Mielenkiintoista oli se, että vastaukset olivat hyvin samankaltaisia, vaikka vastaajat olivat eri puolilta maapalloa.

Hallintokysymykset

Sukellusyrittäjät sekä Italiassa että Mosambikissa olivat sitä mieltä, että hallintokysymykset vaikeuttavat laitesukellukseen liittyvää matkailutoimintaa. Heidän toiveenaan oli, että paikallisten yrittäjien ja mertensuojelualueista vastaavien välistä yhteistyötä voitaisiin kehittää paremmin toimivaksi. Eri toimijoiden välisen suhteen tulisi perustua järkevään yhteistyöhön ja luotettavaan viestintään.

Mahdolliseksi ratkaisuksi he ehdottivat viestinnän läpinäkyvyyden lisäämistä niiden viranomaisten kanssa, jotka ovat jollain tavalla mukana kyseisessä toiminnassa. Sukellusyrittäjät olivat myös sitä mieltä, että olisi hyvä, jos he voisivat omalta osaltaan olla mukana mertensuojelualueiden suunnittelussa ja hallinnossa.

Huonosti toimivat yhteydet paikallisten kanssa

Toinen yleinen havainto oli se, että paikalliset asukkaat toimivat erillään sukellusmatkailusta, ja näin ollen yhteistyö näiden kahden ryhmän välillä toimii heikosti. Paljon työtä olisi tehtävä sen eteen, että sekä vierailijat että paikalliset asukkaat voisivat oppia löytämään oman paikkansa sukellusmatkailuun liittyvän toiminnan parissa ja voisivat tällöin myös hyötyä kyseisessä maassa järjestettävästä matkailutoiminnasta. Loppujen lopuksihan matkailutoiminnan avulla on muun muassa mahdollista lisätä talouskasvua sekä opastaa suurta yleisöä ymmärtämään paremmin ympäristökysymyksiä.

Ympäristönsuojelun heikkous mertensuojelualueilla

Sukellusyrittäjät ovat myös sitä mieltä, että muu yritystoiminta, esimerkiksi kalastus, uhkaa sekä merialueiden hyvinvointia että paikallista sukellusmatkailua. Näin tapahtuu siitä huolimatta, että yleensä mertensuojelualueita pidetään sellaisina alueina, jotka ovat suojassa ihmisen toiminnalta. Sukellusyrittäjien ehdotuksen mukaan tässä asiassa auttaisi kaavoituksen parantaminen sekä partioinnin ja ympäristönsuojelun lisääminen kyseisillä alueilla.

Tieteellinen tuki

Sukellusyrittäjät totesivat, että tieteen uudet saavutukset ovat olleet hyvin merkittäviä alan toiminnan kannalta. Tästä huolimatta heidän kokemuksensa on se, että tiedemaailman ja sukellusmatkailun väliset yhteydet toimivat heikosti. He toivovat, että tilanteen korjaamiseksi tiedeyhteisö osallistuisi aktiivisemmin sukellusyrittäjien toimintaan. Kyseessä oleva projekti osoitti selvästi, että sukellusmatkailu joutuu kohtaamaan haasteita pyrkiessään saavuttamaan sille asetetut kestävä kehityksen tavoitteet. Tavoitteiden saavuttaminen on mahdollista vain silloin, kun tukijoina on asiaankuuluvia sidosryhmiä.

On tärkeää varmistaa se, että laitesukellukseen liittyvää matkailutoimintaa tuetaan sen sinnikkäissä pyrkimyksissä kohti muutosta. Tämä on tärkeää myös siitä syystä, että kyseinen toiminta pitää sisällään valtavasti mahdollisuuksia liittyen koulutukseen, turvallisuuteen, tutkimustyöhön, luonnonsuojeluun, kehitykseen ja taloudelliseen itsenäistymiseen. Käykö niin, että näitä mahdollisuuksia hyödynnetään vain lyhytaikaisesti, jolloin laitesukellukseen liittyvä matkailutoiminta on jatkuvasti loputtomien haasteiden edessä? Meidän on yhdessä toimittava sen takaamiseksi, ettei näin tule käymään.

Tietoa artikkelin kirjoittajasta:

Filosofian tohtori Serena Lucrezi työskentelee tutkijana TREES-tutkimushankkeessa (Tourism Research in Economic Environs and Society) Luoteisessa yliopistossa Etelä-Afrikassa. Hän on hiekkarantaekologi, mutta hän on myös hyvin kiinnostunut laitesukellukseen liittyvästä tutkimustyöstä, erityisesti urheilun inhimillisistä ulottuvuuksista. Tähän sisältyvät myös laitesukeltajien käsitykset ympäristökysymyksistä sekä heidän näkemyksensä erilaisista aiheeseen liittyvistä teemoista alkaen luonnonsuojelusta ja päättyen hallinnollisiin kysymyksiin ja oikeisiin toimintatapoihin veden alla oleskeltaessa. Serena Lucrezi on kirjoittanut kolme tutkielmaa laitesukelluksesta, ja nämä tutkielmat on julkaistu tieteellisissä aikakauslehdissä. Hän on kirjoittanut myös joitakin artikkeleita, jotka on julkaistu blogeissa ja verkkolehdistä. Viimeisimpänä vaan ei vähäisimpänä voidaan mainita, että hän on hyvin innokas laite- ja

sidemount-sukeltaja, vaikka onkin aloittanut sukeltamisen vasta aivan äskettäin.

[Scuba diving tourism systems and sustainability: Perceptions by the scuba diving industry in two Marine Protected Areas](#) - Koko julkaisu [Tourism Management](#), vuosikerta 59, elokuu 2017, sivut 385-403.